

De KringloopWijzer geeft inzicht in de mineralenstromen en levert veel kengetallen op. Maar wat betekenen ze eigenlijk? Veeveelt legt het uit in een serie, samen met Michel de Haan en Barend Meerkerk, betrokken bij de ontwikkeling van de KringloopWijzer.

Op tafel ligt de eerste uitslag van de KringloopWijzer van de familie Koeleman. Met een stikstofefficiëntie van 38 procent en een fosforefficiëntie van precies 100 procent scoorde het melkveebedrijf in 2013 bovengemiddeld efficiënt (tabel 1). De getallen moeten nog wel gaan leven, maar Koeleman is overtuigd van het nut van de KringloopWijzer. 'Als je beter snapt waar je mineralen verliest, kun je erop sturen. Wij willen de mineralenbenutting op ons bedrijf in de vingers hebben', vertelt John Koeleman (36). Samen met zijn ouders Albert (65) en Gerda (64) runt hij in het Gelderse Geesteren een melkveebedrijf met circa 150 koeien. Het bedrijf ligt op zandgrond en produceert 19.000 kilo melk per hectare.

Het hele seizoen bemesten

De hoge mineralenbenutting is een gevolg van een reeks aan keuzes die Koeleman heeft gemaakt. 'Wij kiezen ervoor de bemesting zo veel mogelijk over het seizoen te spreiden. Veel veehouders bemesten in februari 35 tot 40 kuub mest om vervolgens in mei een te zware snede te maaien. Dan heb je wel massa, maar geen kwaliteit en dat betekent dat je weer krachtvoer moet bijkopen om bij te sturen', legt John Koeleman uit.

De melkveehouder bemestte zijn land zelfs nog in de eerste week van september. Door de bemesting op te knippen

John Koeleman realiseert hoge mineralenbenutting

Spreiden met mest

De mineralenbenutting op het bedrijf van de familie Koeleman is bovengemiddeld hoog. De melkveehouders zijn onder meer alert op de voederwinning en bemesting.

tekst Tijmen van Zessen

spreidt hij het risico van ongunstige weersomstandigheden. Koeleman steekt niet onder stoelen of banken dat zijn keuze voor opstallen ook bijdraagt aan de sterke resultaten. 'We kunnen de bemesting en de voederwinning beter plannen door de koeien op stal te houden. Elke vier weken maaien en bemesten geeft een hoge benutting van de mest. De voederwaarde is goed, waardoor er minder aankoop van krachtvoer nodig is. We voeren de koeien op stal elke dag hetzelfde, stabiliteit bevordert de benutting van mineralen.'

Koeleman heeft veel respect voor veehouders die met weidegang een hoge mineralenbenutting realiseren. Tegelijkertijd ziet hij dat tien van de elf deelnemers in zijn studiegroep 'Vruchtbare kringloop Achterhoek' niet of nauwelijks weidegang toepassen. Deze bedrijven realiseren allemaal een fors hogere gewasopbrengst dan gemiddeld, zeker voor zandgrond. 'Ons jongvee loopt nog wel buiten, maar met die buien van afgelopen maand lopen ze in één nacht de grasmat kapot. Hoe weid ik dan 130 melkkoeien zonder schade aan de graszode?'

Koeleman zet bij de mineralenbenutting van de veestapel graag de puntjes op de i. Dat betekent aandacht voor de vruchtbaarheid, de (levens)productie en een minimale jongveebezetting (6,5). 'De melkproductie kan nog duizend kilo omhoog. Dankzij de nieuwe stal verwachten we ook een hogere levensduur.'

Tabel 1 – Kengetallen Koeleman

stikstofbenutting bedrijf (%)	38
fosforbenutting bedrijf (%)	100
opbrengst gras (kg ds/hectare)	12.453
opbrengst mais (kg ds/hectare)	22.107
mestproductie per koe (kg)	
stikstof	138
fosfaat	44

